Time: 3 Hours **(Marks - 100)**

Notice -
All questions are compulsory.
All questions carry equal marks.

1. Attempt **any two** questions from the following.
   A. Explain the concept of applied agriculture and explain its scope.
   B. Explain the importance of applied agriculture.
   C. Explain the importance of supplementary industries in rural development.

2. Attempt **any two** questions from the following
   A. Explain what organic farming is and its importance.
   B. Explain the concept of zero-budget farming and explain its importance.
   C. Explain the importance of the mixed cropping system in agriculture.

3. Attempt **any two** questions from the following.
   A. Explain the importance of fruits in rural development.
   B. State the elements required for fruiting.
   C. Explain the concept of a fruit tree and explain its nature.

4. Attempt **any two** questions from the following.
   A. Explain the concept of forestry and explain the types of forests.
   B. Explain the importance of forestry.
   C. Explain the need for public participation in forest conservation.

5. Write notes on **any two** of the following.
   A. Agro-ecology
   B. Nature of applied agriculture.
   C. Importance of floriculture.
   D. Role of Government in Forest Development.

X149Y1E3139X149Y1E3139X149Y1E3139X149Y1E3139

muquestionpapers.com

वेळ : 3 तास (गुण - 100)

सूचना -

1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. खालीलपैकी **कोणतेही दोन** प्रश्न सोडवा.
अ. उपयोजित शेतीची संकल्पना स्पष्ट करून त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा.
ब. उपयोजित शेतीचे महत्त्व विशद करा.
क. पूरक उद्योगांचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व स्पष्ट करा. -

2. खालीलपैकी **कोणतेही दोन** प्रश्न सोडवा
अ. जैव शेती म्हणजे काय ते सांगून त्याचे महत्व सांगा.
ब. शून्य बजेट शेतीची संकल्पना स्पष्ट करून तिचे महत्त्व सांगा.
क. शेतीतील मिश्र पीक पद्धतीचे महत्त्व स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी **कोणतेही दोन** प्रश्न सोडवा.
अ. फलोद्यानाचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व स्पष्ट करा.
ब. फलोद्यानासाठी आवश्यक असलेले घटक सांगा.
क. फलोद्यानाची संकल्पना स्पष्ट करून तिचे स्वरूप स्पष्ट करा

4. खालीलपैकी **कोणतेही दोन** प्रश्न सोडवा.
अ.वनीकरणाची संकल्पना सांगून वनांचे प्रकार सांगा.
ब.वनीकरणाचे महत्व विशद करा.
क.वनसंवर्धनातील लोकसहभागाची आवश्यकता स्पष्ट करा.

5. खालीलपैकी **कोणत्याही दोहोंवर** टिपा लिहा.
अ.कृषी परिस्थितीकी
ब.उपयोजित शेतीचे स्वरूप
क.फुलशेतीचे महत्व
ड.वनविकासासाठी शासनाची भूमिका

X149Y1E3139X149Y1E3139X149Y1E3139X149Y1E3139

muquestionpapers.com

Time : 3 Hours **(Marks - 100)**

Instructions :

1. **All questions are compulsory.**
2. **All questions carry equal marks.**

Q. 1. Solve **any two** questions from the following.

A. What is Applied Agriculture? Explain the nature of applied agriculture.

B. Explain the importance of applied agriculture in rural development with examples.

C. Discuss "Significance of supplementary business in farming system".

Q. 2. Solve **any two** questions from the following.

A. What is organic farming? Explain the importance of organic farming.

B. What is a mixed cropping system? Explain the need for a mixed cropping system in agriculture.

C. Explain the importance of zero budget farming by defining it.

Q. 3. Solve **any two** questions from the following.

A. Explain the meaning of horticulture and its importance in rural development.

B. Explain the various components of horticulture development in detail.

C. Comment on "Importance of Floriculture in Rural Development".

Q. 4. Solve **any two** questions from the following.

A. Explain the different types of forests by explaining what a forest is.

B. Mention the direct and indirect benefits of forests.

C. Discuss, "The Importance of Social Forestry".

Q. 5. Solve **any two** questions from the following.

A. Importance of tissue culture

B. Importance of Agro-ecology

C. Zero budget farming

D. Ingredients needed to make a nursery

X149YE8DCC2X149YE8DCC2X149YE8DCC2X149YE8DCC2

muquestionpapers.com

(मराठी रूपांतर)

(3 तास) (एकूण गुण: 100)

सूचना:

1. **सर्व प्रश्न अनिवार्य.**
2. **सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.**

प्र. 1. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ. उपयोजित शेती म्हणजे काय? उपयोजित शेती चे स्वरूप स्पष्ट करा.
ब. उपयोजित शेतीचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व उदाहरणासहित स्पष्ट सांगा.
क. "पूरक व्यवसायाचे शेती पद्धतीतील महत्व" चर्चा करा.

प्र. 2. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ. जैविक शेती म्हणजे काय? जैविक शेतीचे महत्व स्पष्ट करा.
ब. मिश्र पीक पद्धत म्हणजे काय? शेतीत मिश्र पीक पद्धतीची गरज स्पष्ट करा.
क. शून्य बजेट शेतीची व्याख्या सांगून त्याचे महत्त्व सांगा.

प्र. 3. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ. फलोत्पादनाचा अर्थ सांगून त्याचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व सांगा.
ब. फलोत्पादन विकासाचे विविध घटक सविस्तर स्पष्ट करा.
क. भाष्य करा "ग्रामीण विकासात फुलशेतीचे महत्त्व".

प्र. 4. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ. जंगल म्हणजे काय सांगून जंगलांचे विविध प्रकार सांगा.
ब. वनांचे प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष फायदे सांगा.
क. चर्चा करा, "सामाजिक वनीकरणाचे महत्त्व".

प्र. 5. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ. उतीसंवर्धनाचे महत्त्व
ब. कृषी परिस्थितीचे महत्व
क. शून्य बजेट शेती
ड. रोपवाटिका तयार करण्यासाठी आवश्यक घटक

X149YE8DCC2X149YE8DCC2X149YE8DCC2X149YE8DCC2

muquestionpapers.com